

NÉZŐPONT INTÉZET

A POLGÁRI KORMÁNYZÁS TÍZ ÉVE

TARTALOMJEGYZÉK

1. Vezetői összefoglaló.....	1
2. Magyarország 2010-ben	2
3. A Nemzeti Együttműködés Programjának megvalósítása.....	4
3.1 A magyar gazdaság talpra állítása.....	4
3.2 Rendteremtés.....	6
3.3 Egészségügy.....	6
3.4 Szociális biztonság	7
3.5 Demokratikus normák	9
4. További eredmények és megvalósítás alatt álló programok.....	10
5. Magyarország 2022 után: a magyarok többsége folytatást vár.....	12
6. Melléklet.....	13
6.1 Gazdasággal kapcsolatos célkitűzések	13
6.2 Renddel kapcsolatos célkitűzések	16
6.3 Egészségüggyel kapcsolatos célkitűzések	17
6.4 A szociális biztonsággal kapcsolatos célkitűzések.....	19
6.5 A demokratikus normákkal kapcsolatos célkitűzések.....	21

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

2010. május 14-én, kerekén tíz évvel ezelőtt ült össze a rendszerváltozás után hatodik alkalommal szabadon választott országgyűlés, amely egyben le is zárta a húsz évvel korábban megkezdett munkát. Az új parlamentben a Fidesz és a KDNP frakciói az 1989-ben létrehozott választási rendszer hatásaként a mandátumok kétharmadát szerezték meg, s a választási programjuk a két héttel később miniszterelnökké választott Orbán Viktor kormányának is a hivatalos programja lett, meghatározva ezzel az elmúlt évtized kormányzati intézkedéseinek fősodrát. A polgári kormányzás évtizede alatt a 2010-es célkitűzések és vállalások 95 százalékban teljesültek.

A 2010-es kormányváltáskor Magyarországot gazdasági és morális válság sújtotta, háttérbe szorult az egészségügy, a szociálpolitika újratermelte a szegénységet, a demokratikus normák súlyosan sérültek. A „nemzeti ügyek politikáját” meghirdető kormányprogram 2010 Magyarországnak gazdasági, közbiztonsági, egészségügyi, szociálpolitikai és jogállamisági kihívásaira volt hivatott választ adni.

- A gazdasági terén elért legfontosabb eredmény, hogy 800 ezer új munkahely jött létre. A polgári fordulat feltételét jelentette, hogy a korábbi, segélyalapú társadalom munkaalapúvá váljon. A bürokráciacsökkentéstől a vállalati és önkormányzati források biztosításán át a gazdaság keleti nyitásáig minden megvalósuló intézkedés a magyar gazdaságot ellenállóképesebbé, a magyar családokat öngondoskodóbbá tette.
- 2010 után helyreállt a magyar rendőrség megítélése és a magyar családok biztonságérzete. A bűncselekmények száma megfeleződött, az elkövetők védelme helyett pedig az áldozatok védelmét helyezték középpontba.
- Az orvosi életpályamodell megalkotásával, a praxishoz való jutás támogatásával és az egészségügyi bérek emelésével perspektívát kaptak az egészségügyi dolgozók.
- A kiszámítható létbiztonság megteremtése érdekében többek között nőtt a nyugdíjak vásárlóértéke, 36 ezer család menekült meg otthona elvesztésétől, a munkavállalást és a gyermekvállalást összeférhetőbbé tették, illetve csökkentették a szociális ellátás terheit.

Habár a kormányprogram célkitűzéseinek 5 százaléka még megvalósítás alatt áll, legalább ennyi olyan intézkedés valósult meg 2010 óta, amely az új kihívásokra adott válasz, s 2010-ben még nem szerepelt, illetve nem is szerepelhetett a kormányprogramban. Az elmúlt tíz év hozadéka volt többek között a rendszerváltás óta először bevezetett, rendszerszintű rezsicsökkentés a nemzeti tulajdonba került stratégiai vállalatok megtakarítási lehetőségével élve, a NATO által előírt elvárásoknak megfelelő, a rendszerváltás óta történt legnagyobb haderőfejlesztés, az Európában mintául szolgáló gazdaságfehérítési intézkedéssorozat vagy Európa legnagyobb családvédelmi támogatási rendszere.

A 2010 és 2020 közötti kormányzás eredményességéről és a 2022 utáni várakozásokról tanúskodik, hogy a magyarok 70 százaléka szerint 2022 után is Orbán Viktor lehet a kormányfő.

2. MAGYARORSZÁG 2010-BEN

A mai napon, május 14-én van a tíz éves jubileuma annak, hogy megalakult az első olyan rendszerváltás utáni magyar parlament, amelyben egy politikai erő koalíció nélküli kétharmados többséggel rendelkezett. Nyolc nappal később benyújtották a kormányprogramot, mely teljes egészében megegyezett a Fidesz programjával. A 2010-es kétharmados választási győzelem ezért választói felhatalmazást is jelentett a program megvalósítására. A Nemzeti Együttműködés Programja egyidős a 2010-ben hivatalba lépő polgári kormányzattal, tíz évvel ezelőtt május 29-én Orbán Viktor kormányfővé választásával együtt fogadta el a magyar Országgyűlés. A Nemzeti Együttműködés Programja a „nemzeti ügyek politikáit” öntötte programpontokba. Olyan új társadalmi szerződést fogalmazott meg, melynek keretein belül létre kívánták hozni a Nemzeti Együttműködés Rendszerét. A kormányprogram célkitűzései 2010 Magyarországnak gazdasági, közbiztonsági, egészségügyi, szociálpolitikai és jogállamisági kérdéseire és kihívásaira volt hivatott választ adni. A választói felhatalmazás birtokában pedig a törvényhozás gyors munkájával nekiláttak a vállalkozások megvalósításának.

A 2010-es kormányváltáskor Magyarország gazdasága „ezer sebből vérzett”, még javában tartott a Magyarországot legyengülten érő nemzetközi pénzügyi válság. 2002-ről 2010-re, a balliberális kormányzás időszaka alatt a magyar államadósság 55 százalékról 80 százalék fölé emelkedett, a költségvetési hiány pedig már a pénzügyi válságot megelőzően, egy ponton meghaladta a 9 százalékot. A felelőtlen költségvetéspolitikát folytató kormányzás közepette a gazdaság növekedése megtorpant, közel hét százalékkal csökkent az ország jövedelme. A válság hatására visszaesett a hitelezés, a munkát adó vállalkozások forráslehetőségei beszűkültek, a munkanélküliségi ráta pedig elérte a 10 százalékot.

2010-ben a gazdasági válságot morális válság is súlyosbította, amely aláásta az ország rendjét, csökkentette a közbiztonságérzetet. Az állami intézményekkel szembeni bizalomhiány emblemikus példája a Magyar Gárda színrelépése, amely veszélyeztette az állami rendvédelmi szervek monopóliumát. Egyértelműen csorbult a magyar rendőrség méltósága és a magyar családok biztonságérzete, ez mutatkozott meg olyan szélsőségek megerősödésében, mint például a 2008-2009-es cigány-gyilkosságok elkövetőinek büntettségében.

2010-re az egészségügy háttérbe szorult. Nemcsak a gazdasági válság tette kiszolgáltatottá, de a balliberális kormányzás fizetössé akarta tenni, miközben többek között elavult volt a mentőszolgálat eszközállománya, nem támogatták megfelelőképp a fiatal orvosok praxishoz jutását, perspektíva híján az orvosok nagy számban vándoroltak külföldre, a szakdolgozók méltó bérezése pedig szintén kormányzati támogatásra várt.

2010-ben a politikai és gazdasági instabilitás kiszámíthatatlan jövőt eredményezett nemcsak a vállalkozások, de a családok számára is. A szegénység kiterjedésének egyik oka az a baloldali szociális segélyezési rendszer volt, amely egy olyan szociokulturális környezetet hozott létre, amely megakadályozta a munkanélküli emberek visszatérését a munka világába. Magyarországon kirívóan alacsony volt a foglalkoztatási ráta, 2010-ben nem érte el a 60 százalékot, míg Európában meghaladta a 68-at. A legkiszolgáltatottabb rétegek még hátrányosabb helyzetbe kerültek, miután csökkentették a megváltozott munkaképességűek támogatását.

2010-re az addig kormányzó pártok társadalmi elutasíthatósága jelentős méreteket öltött, miután nemcsak a szakpolitikai kérdésekben hoztak népszerűtlen döntéseket, de a demokratikus és jogállami normákat is aláásták. Szándékosan meghamisították a költségvetési adatokat, 2006-

ban erőszakosan oszlatták fel a tiltakozó tömegeket, a titkosszolgálatokat politikai céllal használták fel.

A kormányprogram hosszútávú célokat fogalmazott meg, az öt pillérbe csoportosított 92 programpontra egy része évtizedes perspektívában tűzte ki a teljesítendő célokat. A „magyar gazdaság talpra állításáról” szóló rész jelentette a leghangsúlyosabb területet, amely 32 javaslatot tartalmazott. A „rendteremtés” 9 programpontra hivatott helyreállítani a magyar családok közbiztonságérzetét, és a magyar rendőrség méltóságát. Az „egészségügy megmentéséről” szóló fejezet 27 célkitűzést fogalmazott meg annak érdekében, hogy hosszúideje fennálló adósságokat törlesszenek a terület felé. A „szociális biztonság megteremtése” rész 15 programpontra a legkiszolgáltatottabb rétegek számára ígért az életüket megkönnyítő intézkedéseket. Végül a „demokratikus normák helyreállításáról” szóló, utolsó fejezet 9 pontban gyűjtötte össze vállalásait.

A 2010-es kormányprogram újdonsága a 2010 előtti szocialista időszakhoz képest, hogy reális célkitűzéseket fogalmazott meg. Ezt bizonyítja, hogy míg a balliberális kormányok 2002-től meggondolatlanul költelező, 2004-től hamis adatokon alapuló, 2006-tól pedig saját kampányígéreteikkel szembemenő politikát folytattak, addig a 2010 óta folytonos, polgári kormányzás programjának 95 százaléka valósult meg úgy, hogy a 2010 előtti kormányzás öröksége mellett 2010-ben még nem várt kihívásokkal és 2010 előtt nem jellemző, politikai támadásokkal is szembe kellett néznie.

3. A NEMZETI EGYÜTTMŰKÖDÉS PROGRAMJÁNAK MEGVALÓSÍTÁSA

3.1 A magyar gazdaság talpra állítása

A gazdasági programpontok közül a legfontosabb a munkahelyek teremtésére vonatkozó javaslat volt. Az unortodox gazdaságpolitika alapja a segélyalapú politikáról a munkaalapú gazdaságra való áttérés volt. A foglalkoztatottak száma a 2010-es 3,7 milliőről 2019-re 4,5 millióra nőtt. Bár ez a növekmény elmarad a szimbolikus egymillió céltól, a rendszerváltás óta soha senki tűzött ki ilyen ambiciózus vállalást, és nem teremtett ennyi munkahelyet Magyarországon. Sikertült egy olyan munkaalapú gazdaságot létrehozni, amely csökkentette az állami kiadásokat, növelte az adóalapot, és élénkítette a gazdaságot. Valamennyi további megvalósuló program a munkaalapú gazdaság sikeres működéséhez járult hozzá. A 2011-ben kezdődő közfoglalkoztatási rendszer nemcsak a munkaerőpiacra való visszatérést támogatta, de a járási programok a hátrányos helyzetű települések értékteremtő programjainak mezőgazdasági és ipari tevékenységeinek szolgáltak keretül.

2008 után a vállalati hitelek visszaszorultak, a forráslehetőségek beszűkültek. A vállalkozások működését és fejlesztését jelentős forrásokkal támogatták, 2013 és 2017 között 2800 milliárd forint a Növekedési Hitelprogramon, 2016 után 300 milliárd forint a Piaci Hitelprogramon keresztül jutott el a cégekhez, előbbi a piaci pozíciók erősítését, utóbb a piaci alapú hitelezésre történő visszaállást segítette. A Növekedési Hitelprogram Hajrá pedig további lehetőségeket kínál 3 milliótól 10 milliárd forintig beruházásra, forgóeszköz finanszírozásra, cégfelvásárlásra, vagy akár hitelkiváltásra. A Magyar Multi Program pályázati lehetőségeivel a legígéretesebb vállalkozások segítséget kapnak, hogy multivá válhassanak. A hitelezést segíti, hogy jelentősen csökkentek a forintkamatok is, a jegybank 2016 óta 0,9 százalékon tartja az alapkamatot. A gyors gazdasági növekedés és az uniós támogatások teljes felhasználása érdekében a 2014-2020-as támogatási keret 105 százalékát odaítélték már 2018 végére, és a források több mint 60 százalékát már ki is fizették akkorra a hatóságok. A vállalatok nagyobb részt vállalnak a képzésben, 2011 óta zajlik a duális szakképzés megújítása, melynek keretén belül 2020 szeptemberétől felmenő rendszerben ösztöndíj jár minden tanulónak.

Az elmúlt tíz évben jelentősen egyszerűsödött az adminisztráció. Több, mint 160, eljárásokat egyszerűsítő és az ügyintézés elektronizáló törvénymódosítással csökkentették a bürokráciát és az adatszolgáltatási kötelezettségeket, a kormányhivatalokban mintegy 2500 ügy intézésére van lehetőség. Egyszerűsödött az adóbevallás a digitalizációval, amely hamarosan a vállalati szféra számára is elérhetővé válik. A kormányhivatalokban jelenleg mintegy 2500 ügy intézésére van lehetőség. 2019 májusában már csaknem 4 millióan rendelkeztek hozzáféréssel az ügyfélkapun, és a dokumentumforgalom elérte a havi 17 milliót. A bürokráciacsökkentés jegyében egységesítették az egyéni vállalkozók nyilvántartását, egységes építési hatósági rendszert hoztak létre, megszűnt egyes élethelyzetek túl gyakori igazoltsági kötelezettsége. 2016 és 2019 között 60-ról 55-re csökkent az adónemek száma, amely Pénzügyminisztérium tervei szerint 2022-re további harmadával fog csökkenni.

Az új közbeszerzési törvény lehetővé tette, hogy a lánctartozásokat visszaszorítsák. Bevezették a 30 napos fizetési határidőt, a késedelemmel fizető cégek arányát pedig a 2008-as 42 százalékról 11 százalékra szorították vissza 2018-ra. A hazai kis- és középvállalkozások támogatására többek között olyan újdonságokat vezettek be, mint például a normatív alkalmasságot – melynek keretén belül az eljárás legfeljebb 75 százaléka kérhető

referenciaigazolásként, illetve a műszaki egyenértékűség elvét – azaz az ajánlatkérő köteles elfogadni a referenciák körében a közbeszerzés tárgyához hasonló megoldásokat is. 2020-ban rekordot döntöttek a magyar kis-és középvállalkozások, miután minden eredményesen lefolytatott 100 közbeszerzési eljárásból 87-et, és minden közbeszerzésen elköltött 100 forintból 59 forintot magyar kkv-k nyertek el.

Új földtörvényt fogadtak el, hogy határokat szabjanak a külföldiek földvásárlásának, miután minden korlátozó moratórium lejárt 2015-ben, az agrártámogatásoknál pedig figyelembe vették a kisgazdák érdekeit, illetve a monopóliumok kialakulásának veszélyét. Megtörtént ugyanakkor a gazdaság keleti nyitása, amely a külgazdasági függőséget csökkentette, a 2019-ben létrehozott új munkahelyek 40 százalékát keleti vállalatok adták.

A 2012-ben létrejött NÉBIH hatékonyabban léphet fel az élelmiszerrel összefüggő szabálytalanságokkal szemben az ún. „élelmiszerkommandó” segítségével, amely az ország összes településén ellenőrizheti és feltárhatja az élelmiszerre összefüggő szabálytalanságokat. Szigorodtak a fogyasztóvédelmi szabályok, amelyek elsősorban a kiskereskedőkre vonatkoznak, nem csorbíthatók a fogyasztói jogok a fogyasztói szerződésben, egyértelmű tájékoztatás hiányában érvénytelen lehet a fogyasztói szerződés, 8 munkanap helyett 14 napig állhat már el a vevő a vásárlástól.

Az átláthatóság és a hazai gazdaság védelmében a genetikailag módosított mezőgazdaság tilalma bekerült az Alaptörvénybe. A helyi gazdaság fejlesztése érdekében rövid ellátási láncok jöttek létre, hogy jó minőségű helyi alapanyagok juthassanak a helyi fogyasztókhoz. A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvényt azzal a céllal fogadták el, hogy azonosítsa és egybegyűjtse a magyar nemzeti értékeket, kiválassza ezeken belül a hungarikumokat, és lehetővé tegye a minél szélesebb körben való megismerésüket. Szigorodtak a fogyasztóvédelmi szabályok és védjegyet kaptak a kiváló minőségű élelmiszerek.

A Széchenyi 2020 keretén belül forrást biztosítottak a falusi turizmus fejlesztésére. Kiemelt irányként határozták meg többek között a falusi turizmusban szolgáltató magánemberek adózási feltételei könnyítésének vizsgálatát; a helyi és kistérségi turizmus menedzsment szervezetek kialakítását és működtetését; a falusi turizmus információs rendszerének, a marketing eszközöknek a bővítését és korszerűsítését.

Az önkormányzatok feladatfinanszírozásra tértek át, az önkormányzati rendszermegújító program eredményeként, az állam és az önkormányzatok közötti feladatok újraelosztásával 2012-től csökkentek a megyei, majd 2013-tól a települési feladatok és az ehhez juttatandó támogatási források. Megtörtént ezzel párhuzamosan az önkormányzati adósságok rendezése, 2011 és 2014 között az állam az önkormányzatok teljes adósságállományát átvállalta. A települési önkormányzatok 2015. január elsejétől élhetnek azzal a lehetőséggel, hogy a korábbi helyi adókon kívül újabb adót vezessenek be olyan adótárgyra, melyet még nem terhel központi fizetési kötelezettség, továbbá melyet törvény nem tilt.

Átszervezték a panelfelújítási programot 2011-ben és elindították 2014-ben a harmadik panelprogramot, amelyben már 250-300 ezer lakást újítottak fel 2019-ig. Az energiahatékonyság érdekében nemzeti épületenergetikai stratégia készült, illetve a Magyar Fejlesztési Bank energiahatékonysági hitelprogramot hirdetett.

3.2 Rendteremtés

A rendteremtésen belül a legfontosabb programpont a rendőrség méltóságának helyreállítása, illetve a közbizalom fokozatos helyreállítása jelentette. Míg 2013-ban a magyarok 65 százaléka, 2018-ban már 83 százaléka érezte magát biztonságban sötétedés után.

A 2010 előtti ügyekben való felelősségre vonásra és elszámoltatásra külön bizottságot állítottak fel, 2012-ig az elszámoltatási biztos 1442 ügyben indított eljárást, 110 esetről készített nyilvános összegzést, 61 feljelentés született ezekben, és 100 milliárd forintot sikerült visszaszereznie az állami költségvetésnek.

A bűncselekmények hatékony visszatartása érdekében bevezették a „három csapás” törvényt, a kiemelten kezelt bűncselekmények száma pedig megfeleződött a 2010-es 242 511-ről a 2017-ig a 112 289-es esetszámra. 2010-ben még 447 186 regisztrált bűncselekmény volt, ez a szám 2018-ban 200 000 alá csökkent (199 830), melyen belül az élet, a testi épség és az egészség ellen bűncselekmények száma 15 992-ről 9 490-re csökkent, a vagyon elleni erőszakos bűncselekmények száma pedig 6111-ről 2436-ra.

Az áldozatok hatékonyabb törvényi védelme érdekében a 2013-as Btk. szerint a feltételes szabadságra bocsátás időpontja nem a végrehajtási fokozathoz, hanem az elkövető előéletéhez igazodik, és a szabadságvesztés büntetésből kétharmad rész, visszaeső esetén háromnegyed rész kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra az elítélt. Ezzel összhangban új szigorítást jelentett, hogy a többszörös visszaeső nem is bocsátható feltételes szabadságra, ha vele szemben legalább két évi szabadságvesztést szabtak ki.

A rendőrség személyi állományát a Nemzeti Együttműködés Programjában szereplő 3500 főnél is nagyobb számban növelték, 2010-ben 33 450 fő, 2018-ban már 39 813 fő teljesített szolgálatot. Biztonságot jelentő rendvédelmi életpályát vezettek be 2015-ben, amely 30 százalékos illetményemeléssel indult, az év végén bruttó félmillió forint juttatást is fizettek. A létszám bővítés biztosította, hogy Magyarország minden települése körzeti megbízotti körzettel lefedett legyen.

A bírósági eljárásokat gyorsították mind jogszabályi változtatásokkal, mind anyagi feltételek megteremtésével. A 2016. évi CXXX. törvény szerint már lehetőség van kifogás benyújtására, amennyiben a bíróság elmulasztotta a perek ésszerű időn belül történő befejezésére irányuló kötelezettségét. Az Igazságügyi Minisztérium és az OBH közös munkájának eredményeként többek között az új, 21 oldal helyett mindössze 9 oldalas nyomtatványokkal kezdeményezhetők a polgári eljárások. A magyarországi közigazgatási ügyek pertartama a negyedik, a polgári ügyeké pedig az ötödik legrövidebb az Európai Unióban.

A bürokráciacsökkentés jegyében 2018-ra megvalósult a teljes körű e-ügyintézés, a pertartam-kalkulátor segítségével pedig kiszámítható az eljárás várható időtartama, az elektronikus értesítőrendszer SMS-ben vagy e-mailben értesíti az eljárásban részt vevő feleket. Az online bírósági fizetési portál lehetővé teszi az eljárások során keletkezett fizetési kötelezettségek online befizetését, az „e-akta” pedig az iratbetekintés virtuális lehetőségét biztosítja az ügyfelek számára.

3.3 Egészségügy

Az egészségügyben a legfontosabb lépést a bérfejlesztés mellett az orvosi életpálya modell megalkotása jelentette, hiszen ha az orvosoknak nincs jövőjük, úgy nincs az egészségügynek sem.

Kezdetét vette a praxisközösségek működése is, a fiatal orvosok praxishoz jutását pedig a Magyar Falu program keretén belül szolgálati lakásokkal, emellett kamatmentes praxisvásárlási programmal támogatják. A családorvosi praxisok finanszírozását javították, évek óta nőnek a praxistámogatások, 2010 óta több, mint 70 százalékkal. 2011-től Rezidens Támogatási Programot indítottak, 2015-ben pedig átalakították a szakorvosképzés rendszerét.

2012-től 2020-ig mintegy 32 milliárd forintot költöttek a várólisták csökkentésére, ezzel a ráfordítással pedig 70 ezerről 30 ezer alá csökkent a várakozó betegek száma. Csökkentették az alapellátás adminisztrációs terheit, ennek keretén belül 2011 óta online módon jelenthetnek az alapellátó praxisok a NEAK felé, és létrejött az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltató Tér is.

2011-ben bevezették a népegészségügyi termékadót, az egészséges táplálkozás előmozdítása és egészségügyi szolgáltatások, népegészségügyi programok finanszírozásának javítása céljából. Népegészségügyi szempontból fontos lépést jelent, hogy szigorították a nemdohányzók védelméről szóló törvényt. Prioritásként számos fejlesztés történt a kardiológia és az onkológia területén, jelentős fejlesztések történtek a traumatológia szintjén, átalakították a sürgősségi ellátást is, mely most „tesztüzemben” van.

Az állam jelenleg évente rendezi a kórházak adósságát, amely részleges megoldást jelent, a kérdés jövőbeni megoldásáról tárgyalások folynak a Pénzügyminisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a kórházak és a beszállítók között. Az adósságrendezés kapcsán bevonták a szakmákat, ami által a szakellátás stratégiai szerepe nőtt.

2014 és 2018 között 23 új mentőállomás jött létre, és 2010 óta közel 600 új mentőautót szereztek be. A gyógyszerek ártámogatási rendszerét módosították, a NEAK generikus ösztönzőket vezettek be és számos gyógyszergyártóval kötött több éves megállapodást, keretében megannyi gyógyszer ára csökkent.

Az OECD adatai szerint az egy főre jutó egészségügyi kiadások reálértéken 2003 és 2009 között egyedül Magyarországon csökkentek, míg 2010 és 2016 között emelkedtek hazánkban. Az egészségügyi ráfordítás egyedül 2016-ban növekedett GDP arányosan – hozzá kell tenni, hogy dinamikus növekvő nemzeti jövedelem mellett, ugyanakkor éppen a koronavírus okozta veszélyhelyzet kezelése során fog ez az arány is jelentősen megnövekedni.

3.4 Szociális biztonság

A Nemzeti Együttműködés Programjában a szociális biztonság területén belül egyre hangsúlyosabbá vált a családpolitika, ugyanakkor számos más dimenzió is figyelmet kapott. A 2010-es kormányváltást követően a legfontosabb és egyben a legsürgetőbb program a hitel- és lakbéradósok fedél alatt tartása volt. A szociális létbiztonság hosszútávú biztosítása érdekében fontos lépést jelentett a sok baj forrását jelentő devizahitelek 2010-es beszüntetése. Az otthonvédelmi akcióterv keretén belül 2012-ben létrehozták a Nemzeti Eszközkezelő-programot, amely 7 év alatt 36 ezer családot mentett meg, és lehetővé tette a bankok által korábban elvett lakások kedvezményes visszavásárlását. Ugyanezen akció keretén belül 2014-ben megtörtént a devizaalapú jelzáloghitelek forintra váltása, a nem jelzálog hiteleké pedig 2015-ben.

Újra előtérbe került a munka és a gyermekvállalás összeegyeztethetősége. A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítását szolgálta, hogy a bölcsődék száma 2010 és 2018 között 668-ról 765-re, a férőhelyek száma pedig 32 516-ról 40 648-ra nőtt. Mindemellát 2010 óta több mint háromszorosára, 27 milliárd forintról 87 milliárd forintra emelték a gyermekétkeztetésre

fordított támogatás összegét, a rászoruló gyermekek pedig szünetekben is ingyenes étkezéshez jutnak. A munka melletti gyermekvállalást lehetővé tevő részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzésére vonatkozó programot a Gyed extrában realizálódott többek között, illetve lehetővé vált az ellátás (gyed, gyes) igénybevétele melletti munkavállalás 2016-tól már a gyermek hathónapos korától, illetve elérhetővé vált egyszerre több gyermekvédelmi ellátás (csed, gyed, gyes) igénybevétele. A gyedre való jogosultság megnyílt a felsőfokú tanulmányokat folytató anyák számára (diplomás gyed), illetve a gyed kettő helyett három évig történő igénybevétele ikergyerekek születése esetén. 2013-tól az eddig nyolc feladatot ellátó pedagógiai szakszolgálati rendszer két új funkcióval bővült, minden megyében elindult az iskola- és óvodapszichológiai ellátás, valamint a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása.

A nyugdíjak vásárlóértékét nemcsak megőrizték, de 10 százalékkal növelték is, az öregség után járó társadalmi juttatások egy főre jutó értéke vásárlóerő-egység alapján 2010-ben 1529,3, 2018-ban 1766,5 volt. A gazdasági intézkedések sorában szimbolikus jelentőségű, hogy a Kormány 2021-től fokozatosan visszaállítja a 2009 tavaszán kivezetett 13. havi nyugdíjat. A kormány ösztönözte a magánnyugdíj-pénztári tagok visszalépését az állami nyugdíjrendszerbe, mivel túlságosan költségesnek és kevésbé hatékonyak ítélte az 1997-es nyugdíjreformmal létrehozott második nyugdíjpillért és az intézkedés révén stabilizálódott a magyar nyugdíjrendszer.

2012-ben átalakították a rehabilitációs foglalkoztatás rendszerét és a munkáltatók többféle ösztönzést kaptak arra, hogy fogyatékossgal élő, megváltozott munkaképességű embereket foglalkoztassanak. 2017-től a szabályozás nem korlátozza a házi segítségnyújtás napi időtartamát az elért pontszám szerint. Ezzel egyidejűleg az idősek otthonába való bekerülésnél is megszűnt az óraalapú szempont, az ápolási órák meghatározása többé nem jelent adminisztratív korlátot.

2013-hoz képest 2018-ra 62 százalékkal emelkedtek a bérek a szociális ágazatban, 2020. január elsejei hatállyal további 14 százalékkal nőtt, ami átlagosan 30 ezer forintos bérnövekményt jelentett. A legalacsonyabb illetmény 2019-ben 155 ezer forint volt, idén pedig már 177 ezer forint, az elmúlt tíz évben megduplázódott a szociális szférában dolgozók bére.

A kormány 2015-ben tíz évre elfogadott fogyatékossgai programja célul tűzte ki az akadálymentesítést, és a hozzáférési esélyek javítását, a modern infokommunikációs eszközök segítségével tették elérhetővé a közszolgáltatásokat. A szociális ellátórendszerek közigazgatási terhei is mérséklődtek, a 2010. évi LXXXIX. és CLXXI. törvények egyes területeken csökkentették a szektor adminisztrációs terheit. A közgyógyellátottaknak fele olyan gyakran kell igazolniuk jogosultságukat, a megváltozott munkaképességűek vagy a súlyosan beteg gyermekeket nevelők esetében pedig megszűnt az ötévenkénti kötelező felülvizsgálat, ha a betegségben nem várható javulás. Az adományok adómentességét visszaállították. A kormány 2018-ban döntött arról, hogy a gyermekvédelem erősítése érdekében másodfokon növeli a gyámügyi ügyintézők, a gyerekjogi képviselők, és a gyerekvédelmi szakértői bizottságok tagjainak számát, továbbá több lesz a speciális szükségletű gyermekeknek rendelkezésre álló férőhely. 2013-tól a pedagógiai szakszolgálati rendszer minden megyében elindította az iskola- és óvodapszichológiai ellátást, amely komoly lépés a monitoringrendszer fejlesztésében.

A kormány 2010 óta 68 százalékkal emelte a gyógyászati segédeszközök támogatásának költségvetési keretét, a 2010-es 44 milliárd forint helyett 2019-ben 70 milliárd forint volt ez az összeg. Az új Gazdaságvédelmi Akcióterv keretén belül létrejön az Egészségipari Innovációs

Ügynökség is, mely koordinálni fogja az egyetemi és vállalati kutatóintézeteket. A kormány központosított közbeszerzési rendszerről szóló rendelete szintén elősegítheti a hazai orvostechnikai eszköz-beszerzést.

3.5 Demokratikus normák

A 2010 előtti és utáni kormányzás vízválasztója a demokratikus normák helyreállítása. A legfontosabb lépést a jogállamiság biztosítékainak megerősítése jelentette. Ennek keretén belül megszüntették a titkosszolgálatok politikai célú felhasználását, helyreállították a gazdasági adatok megbízhatóságát, illetve a rendfenntartás állami monopóliumát. Az igazságszolgáltatás függetlenségét a 2011. évi CLXI. törvény elfogadásával biztosították, amelyben az ítélezés szakmai felügyelete és központi igazgatása elvált egymástól. Az ítélezés egységességének és szakmai színvonalának biztosítása a Kúria elnökének, a bíróságok központi igazgatása pedig az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnökének feladatkörébe került. A transzparencia jegyében szabályozták az OBH vezetői tisztségeinek pályáztatási rendszerét is. A bírósági rendszer átalakítása során a magyar kormány minden vitás kérdést lezárt a Velencei Bizottsággal és az Európai Bizottsággal. A közérdekű adatok nyilvánossága alkotmányos garanciát kapott, amely élére intézményt is nevesítettek, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot.

A korrupció elleni kormányzati fellépés érdekében 2012-ben elfogadta a kormány a rendszerváltás óta első közigazgatási korrupciómegelőzési programot. A büntetőjogi eszközök alkalmazása mellett a korrupció megelőzését és az intézményi megbízhatóság, az integritás erősítését is hangsúlyozta. Az államigazgatási szerveknél évente december 31-éig fel kell mérni az államigazgatási szerv működésével kapcsolatos korrupciós kockázatokat és ez alapján egyéves korrupciómegelőzési intézkedési tervet kell megfogalmazni a kockázatok kezelésére. A 2011-től a rendőrség részeként létrehozott Nemzeti Védelmi Szolgálat munkájának eredményeképpen belső korrupciós hálózatokat szüntettek meg a hivatásos állományon belül, amelyek a korábbi kormányzás alatt zavartalanul működtek. Megerősítették a nemzeti köztulajdon védelme céljából a Nemzeti Vagyonkezelőt, egységes hivatali rendszert hoztak létre, amelyen belül önálló nemzeti vagyongazdálkodási szakpolitika működik. 2010-től 2018-ig több mint 50 százalékkal, mintegy 6000 milliárd forinttal nőtt meg az állami vagyon értéke.

A közszolgáltatások minősége is javult a kormányprogramnak megfelelően, az Európai Életminőség Felmérés felmérése alapján 2012 és 2016 között minden érintett közszolgáltatás minőségének megítélése javult. A szaktudást ismét megkövetelik a közigazgatásban, visszaállították a korábban megszüntetett közigazgatási alapvizsgát az egységes szakmai tudás és kompetenciák mérésének ellenőrzésére. Létrehozták a Magyar Közigazgatási Intézetet és Nemzeti Közszolgálati Egyetemet, és a közigazgatásbeli elhivatottság erősítése céljából Magyar Közigazgatási Ösztöndíj-Programot hirdettek, és új közszolgálati életpálya-modellt alakítottak ki. A választópolgárok szélesebb körű bevonása történt meg a Nemzeti Konzultációk hagyományának megteremtésével, mellyel egyes politikai döntések legitimációját erősítették meg. 2020-ban már a nyolcadik konzultációt hirdette meg a kormány.

4. TOVÁBBI EREDMÉNYEK ÉS MEGVALÓSÍTÁS ALATT ÁLLÓ PROGRAMOK

A Nemzeti Együttműködés Programjának 95 százalékában történt fontos előrelépés, egyes elemei továbbra is megvalósítás előtt állnak. Ezek körébe tartozik például a szabályok gyakori változtatásának kérdése, a hálapénz elleni küzdelem, a földrajzi területek egészségügyi finanszírozásának szükségletének pontos meghatározása és az alapján forrás biztosítása, illetve az egészségügy fenntartható finanszírozási rendszerének létrehozása.

A kiszámíthatóság terén a vállalkozások számára számos pozitív fejlemény történt az elmúlt tíz évben, melyek alapja az ország 2010 utáni politikai és gazdasági stabilitása volt. Szintén kedvező fejlemény, hogy olyan fontos kódexek újultak meg, mint 2012-ben a Munka Törvénykönyve és a Büntető Törvénykönyv, vagy 2013-ban a Polgári Törvénykönyv. A vállalatok számára szintén meghatározó adószabályok a fő vonalakban állandóak maradtak, bevezették az egykulcsos adót, európai szinten a legalacsonyabbra csökkentették a társasági adót, és bevezették az azóta rendkívül népszerűvé váló kisadózó vállalkozások tételes adóját (KATA). Az Innovációs és Technológiai Minisztérium „A magyar mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítésének stratégiája 2019-2030” című anyagában azonban rámutatott, hogy európai uniós és más nemzetközi összehasonlítások szerint „Magyarországon egyes szabályozások minősége és hatékonysága tekintetében elmaradás mutatkozik”, illetve a magyar kis- és középvállalkozások a szabályozást kiszámíthatatlanabbnak, a jövőt kockázatosabbnak ítélik meg, mint a nagyvállalatok.” Az ITM ezért célul tűzte ki a vállalkozások számára fontos jogi környezet kialakítását.

Az egykori szocialista országokhoz hasonlóan, ahol évtizedekig nem alakulhatott ki magánegészségügy, a hálapénz rendszer felszámolása elleni küzdelem Magyarországon sem tekinthető befejezettnek. Az állami beavatkozást megnehezíti, hogy a paraszolvencia kérdése megosztja az orvostársadalmat, gyakorlata mögött pedig hosszú évtizedeket felölelő szociokulturális kontextus áll, annak megszüntetése ezért is hosszú időt ölelhet fel.

Szintén az egészségügy területén jelent elmaradást, hogy bár elindult a kórházak felszereltségének, szakember-ellátottságának felmérése, nem történt meg a földrajzi területek egészségügyi szükségletének pontos meghatározását követő kapacitás és forrás biztosítása. Bár a 2010 előtti állapotokhoz képest nagy előrelépést igen, végleges megoldást azonban nem jelentett a kórházak adósságának többszöri rendezése, igazán egy fenntartható finanszírozási rendszer létrehozása segítene. A kormány az 1789/2019-es kormányhatározatban 2020. június 30-i határidővel felhívta az emberi erőforrások miniszterét, hogy „tegyen javaslatot az intézményi finanszírozás meghatározásának ellátási eseményeken alapuló, valós szükségletekhez igazodó módszertanára”, illetve „a járó- és fekvőbeteg-szakellátásban minőségi indikátorok bevezetésére, eredményalapú finanszírozási technikák, valamint az ellátási szinteken átívelő, integrált és betegközpontú, köteget típusú finanszírozási formák kidolgozására.”

Habár a Nemzeti Együttműködés Programjának 5 százalékát kitevő, néhány célkitűzése még megvalósítás előtt áll, legalább ennyi olyan intézkedés valósult meg 2010 óta, amely nem szerepelt a kormányprogramban. Az elmúlt tíz év hozadéka volt többek között a rendszerváltás óta először bevezetett, rendszerszintű rezsicsökkentés, a rendszerváltás óta történt legnagyobb haderőfejlesztés, az Európában mintául szolgáló gazdaságfehérítési intézkedéssorozat vagy Európa legnagyobb családvédelmi támogatási rendszere.

A 2013-ban megkezdett rezsicsökkentés 2019-ig összesen 1700 milliárd forint megtakarítást eredményezett, átlagosan évente 170 ezer forintot családonként. Azelőtt a gáz és az áram árának szocialista kormányzatok alatti emelése végett 2010-ben még a magyarok fizették a legtöbb rezsidíjat az Európai Unióban. Az intézkedések bevezetése óta átlagosan 25 százalékkal csökkent ezeknek az ára, többek között ennek köszönhetően a háztartások összes közműtartozása a felére csökkent. Az idősek nemcsak nyugdíjuk reálértékének megtartása és növelése folytán kaptak segítséget, de rezsiutalvány formájában kiegészítést is kaptak.

A családok szintén nemcsak a közműárak csökkentésével kaptak nagyobb segítséget, de maga a célzott családpolitika is előtérbe került Magyarországon. Az OECD-tagállamok körében a GDP-arányosan 4,5 százalékos kiadással a legtöbbet költjük a családok támogatására. Míg 2011-ben 66 milliárd forint maradt adó-és járulékkedvezmény formájában a családoknál, 2018-ban ez az összeg elérte a 128 milliárd forintot. Az évről évre bővülő programok közé tartozik a családi otthonteremtési kedvezmény (CSOK), a falusi CSOK, a kedvezményes babaváró hitel, a nagycsaládos autóvásárlás támogatása, a nagyszülői gyed bevezetése, a négygyermekes anyák szja-mentessége.

A rendszerváltás óta történt legnagyobb mértékű haderőfejlesztésről is határozott a kormány. 2026-ig 3500 milliárd forintot fordítanak a hadsereg fejlesztésére, mellyel Magyarország régi elmaradását hozhatja be. A modernizált haderőt felkészítik a 21. századi hadviselésre, ezt a célt szolgálhatja többek között 36 darab új harci helikopter és csapatszállító repülőgép, 44 darab Leopard 2 A7+ típusú harckocsi, 24 új löveg és 180 darab légi harc-rakéták beszerzése is.

Az országimázs más irányú erősítése szempontjából ki kell emelni, hogy 2010-ben a kormány nemzetstratégiai ágazattá nyilvánította a sportot, és azóta számos rangos világverseny megrendezésének jogát nyerte el. Míg 2010-ben 39, 2015-ben 59, 2019-ben már 145 rangos nemzetközi versenynek adott otthont Magyarország. 2010 óta 761 esemény részesült a kormány támogatásában. Ezek közül az egyik legrangosabb a 2017-ben megrendezésre került vizes vébé, melynek megrendezési jogát 2027-re is elnyerte Magyarország. Soha nem voltunk ilyen közel a nyári olimpia megrendezési jogának megszerzéséhez, mint 2016-ban, mely álmod csak a Momentum által kezdeményezett népszavazási kezdeményezés oszlatta szét.

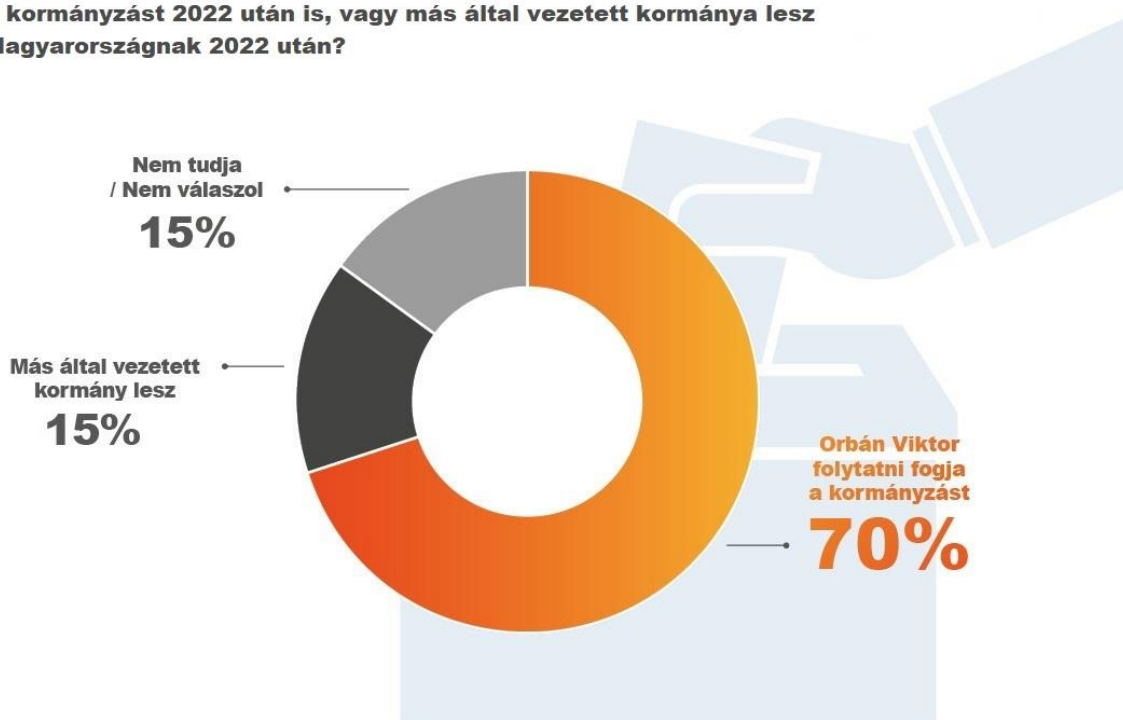
Ahhoz, hogy a gazdaságélénkítő intézkedéseknek és presztízsbereuházásoknak is legyen költségvetési fedezete, nagyban hozzájárult többek között a szürkegazdaság ellen 2013-ban indított küzdelem. A gazdasági tevékenységek minél szélesebb körének kifizetésével nemcsak a verseny lett igazságosabb, de az állami adóbevételek is jelentősen növekedtek, az intézkedések 2014 és 2018 között mindössze 1400 milliárd forintos többletbevételt eredményeztek az állam számára. Ezt az összeget pedig a Kormány további piaci ösztönzésre és kedvezményekre tudta fordítani, az adócsökkentések legbiztosabb fedezetének számít a gazdaságfehérítés. 2017-ben Magyarország volt az Európai Unió legnagyobb adócsökkentője, az adóterhelés nálunk csökkent GDP-arányosan a legnagyobb mértékben.

5. MAGYARORSZÁG 2022 UTÁN: A MAGYAROK TÖBBSÉGE FOLYTATÁST VÁR

Orbán Viktor 2018-as miniszterelnöki eskütétele után tartott beszédében újabb, 2030-ig szóló kormányzati terveket vázolt fel. Nem programszerű, konkrét intézkedéseket, hanem ambiciózus célkitűzéseket fogalmazott meg, melyek közé tartozott például, hogy Magyarország az Európai Unió öt olyan országa közé kerüljön, ahol a legjobb élni és dolgozni, illetve az öt legjobb uniós állam közé tartozzon az új típusú versenyképességi rangsorokban, az autópályák elérjék mindenhol a határt, a csökkenő népesedési folyamatokat pedig visszafordítsák. A 2010-es kormányprogram célkitűzéseiben látható volt, hogy több ponton 2020-ig tervezett, és ennek a hosszútávú gondolkodásnak a folytonossága rajzolódik ki a 2020 utáni időszakra vonatkozó elképzelésekben is. 2020-ban úgy tűnik, hogy az elmúlt tíz év kormányzó erőinek az újabb célkitűzések mellett választói támogatottsága is megvan a folytatáshoz.

Az elmúlt tíz év stabilitását a választói többség megtartása biztosította, amelyet jól mutat az az európai szinten is kivételes helyzet, hogy egymás után három választáson is kétharmados többséget szerzett a Fidesz-KDNP pártszövetség. A jövőre vonatkozó választói várakozások szerint a kormányzás kérdésében nem lesz változás. A Nézópont Intézet 2020. május 7-8. között 1000 fő telefonos megkérdezésével készített kutatása szerint a magyarok döntő többsége, 70 százaléka gondolja úgy, hogy Orbán Viktor folytatni fogja a kormányzást 2022 után is, és mindössze 15 százaléka gondolja, hogy más kormánya lesz Magyarországnak. Ez a rendkívül magas arány egyszerre jelenthet pozitív értékelést az elmúlt tíz év kormányzásáról, illetve várakozásokat a 2022 utáni időszakokkal kapcsolatban.

- **Függetlenül attól, hogy Ön mit szeretne, Ön szerint Orbán Viktor folytatni fogja a kormányzást 2022 után is, vagy más által vezetett kormánya lesz Magyarországnak 2022 után?**

6. MELLÉKLET

Az eredményesség kiszámításához összesen 92 célkitűzés teljesülését duális skálán értékelte a Nézőpont Intézet, ahol ✓ a teljesült, ⚠ a teljesítésre váró, megvalósítás alatt álló a programokat jelöli.

6.1 Gazdasággal kapcsolatos célkitűzések

Célkitűzések		Eredmények	
1.	Olyan gazdaságpolitika bevezetése, amely elősegíti, hogy Magyarországon egy évtizeden belül egymillió új, adózó munkahely jöjjön létre	4,5 millió foglalkoztatott 2020 februárjára, míg ez a szám 2010-ben 3,7 millió volt, a folyamatosan emelkedő trend a koronavírus-járvány miatt megszakadt, de létrejött a munkahelyeket teremtő munkaalapú gazdaság	✓
2.	A gazdasági bürokrácia és adatszolgáltatási kötelezettségek csökkentése	A magánszemélyek személyi jövedelemadó bevallását ma már döntő többségében a NAV végzi el, a vállalkozások pedig adminisztrációra kevesebb időt kell fordítaniuk. A 2015. évi CLXXXVI. törvény 108 különböző törvényt módosított, a 2017. évi CLXXXVI. törvény pedig 40 törvényt módosított egyes eljárások leegyszerűsítése érdekében. A 2019. évi LV. törvény 12 jogszabályt módosított. A kormányhivatalokban jelenleg mintegy 2500 ügy intézésére van lehetőség. 2019 májusában már csaknem 4 millióan rendelkeztek hozzáféréssel az ügyfélkapun, és a dokumentumforgalom elérte a havi 17 milliót. Egységesítették az egyéni vállalkozók nyilvántartását, egységes építési hatósági rendszert hoztak létre, megszűnt egyes élethelyzetek túl gyakori igazoltsági kötelezettsége.	✓
3.	Források, forgótőke a vállalkozásoknak	Deklaráltan a kkv-k számára indították a Növekedési Hitelprogramot 2013-tól, a Piaci Hitelprogramot 2016-tól, és a Növekedési Hitelprogram Hajrát.	✓
4.	Pályázati rendszer kisvállalkozásoknak az innovatív kutatások és fejlesztések támogatására	A kormány 2013-ban fogadta el a 2020-ig szóló Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiát. Történelmi rekordot ért el a K+F ráfordítás 2018-ban a GDP-arányos 1,53 százalékkal. Ismét jelentkezhetnek a Magyar multi program (Mmp) előminősítési szakaszára a legfeljebb közepes méretű vállalkozások április végétől.	✓
5.	Kisvállalkozások szellemi jogvédelme, külföldi szabadalombejegyzés támogatása	2013-ban fogadták el a Jedlik-tervet, amely a 2013-tól 2016-ig terjedő időszakra szól első olyan dokumentumként, amely a szellemi tulajdon területén középtávú célkitűzéseket rögzíti, figyelembe veszi, hogy gyenge kutatási kapacitással rendelkező kisvállalkozásoknak pályázati rendszerre van szüksége. Több mint negyven cselekvési irányra százat is meghaladó számú intézkedést írt elő. A hatályos európai szabadalmak számának növekedése rekordot döntött: a 2010 és 2019 közötti időszakban a 3,6-szorosára, 2015 és 2019 között pedig 70 százalékkal növekedett.	✓
6.	Rugalmas foglalkoztatás szabályainak kialakítása (táv munka, részmunka, önfoglalkoztatás)	2012. évi új Munkatörvénykönyv egyes rendelkezései is támogatták. A szoptató anyja a szoptatás első hat hónapjában naponta kétszer egy, a kilencedik hónap végén naponta egy órára mentesül a munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól. 2020-tól a munkáltató a munkavállaló ajánlatára a gyermek négyéves koráig köteles a munkaszerződést az általános teljes napi munkaidő felének megfelelő tartamú részmunkaidőre módosítani.	✓

7.	Az adók számának csökkentése	2016 és 2019 között 60-ról 55-re csökkent az adónemek száma. Az Pénzügyminisztérium 2019-es tervei szerint 2022-ig további harmadával csökken az adók száma, és 2010-hez képest 20 közteher tűnhet el.	✓
8.	Az adóbevallások egyszerűsítése	Bevezetésre került az E-SZJA rendszer 2017-ben, 2018-ban 1,1 millióan, 2019-ben pedig már 1,5 millióan nyújtották be határidőre a rendszeren keresztül adóbevallásukat.	✓
9.	Engedélyezések egyszerűsítése	A bürokráciát csökkentő intézkedések közé tartozik az előírt ügyintézési határidők lerövidítése, egyes ügyekben pedig már nem szükséges engedélyezéshez folyamodni, elegendő az egyszerű bejelentés a hatóság felé.	✓
10.	A szabály-módosítások gyakoriságának csökkentése	Az ITM 'A magyar mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítésének stratégiája' 2019-2030 utal a vállalkozók számára fontos jogi környezet kialakítására.	
11.	A forintkamatok csökkentése	MNB 2016. május 25 óta alacsony, 0,90 százalékon tartja az alapkamatot	✓
12.	A körbetartozások és láncartozások visszaszorítása	A 2011-es közbeszerzési törvény lényeges pontja volt a vállalati körbetartozás és láncartozás elleni küzdelem. Felállították a Teljesítésigazolási Szakértői Szervet, mely a késedelmes teljesítéséből eredő elszámolási viták rendezését segíti. 2018. január elsejétől még könnyebbé vált a gyorsabb eljárás lefolytatása, bevezették soron kívüliség követelményét. Az MKIK kutatása szerint a késedelemes fizetés miatt legalább egyszer késvé fizető cégek aránya 2009 és 2018 között 42 százalékról 11 százalékra csökkent.	✓
13.	Az állami kifizetések azonnali teljesítése	2016-ban kormányhatározatban ösztönözték az uniós támogatások kifizetését. A kormány egyúttal felhatalmazta az emberi erőforrások miniszterét, a nemzetgazdasági minisztert, a nemzeti fejlesztési minisztert és a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy a kifizetési terv teljesüléséhez hozzájáruló munkatársak részére célfeladatot tűzzön ki.	✓
14.	Az EU-s pályázatoknál 50 százalékra emelkedik az előlegfizetés	2014-ben a kormány formai változtatásokkal járult hozzá a hatékonyabb felhasználáshoz, például 30 százalékos előfinanszírozási lehetőséggel minden vállalkozás számára, az elszámolási rend megváltoztatásával pedig a vállalkozásoknak a támogatási összeg 90 százalékos kifizetéséig nem kellett önerőt befektetniük. A koronavírus járvány miatt nehéz helyzetbe került ágazatokban az ITM a támogatási előleg általános mértékét 25-ről 50 százalékra emelte (pl. turizmus, egyes szolgáltatási szektorok).	✓
15.	A 90 helyett 30 napos fizetési határidő	A 2013. évi XXXIV. törvény alapján, ha a felek a szerződésben nem rendelkeznek a teljesítési határidőről, akkor a pénztartozást főszabály szerint a számla, illetve a fizetési felszólítás kézhezvételétől számított 30 napon belül kell teljesíteni.	✓
16.	Állami fellépés a monopóliumokkal szemben	Megváltoztatták az agrártámogatásokat a kkv-kat támogatva. A kormány új földtörvényt fogadott el, hogy megvédje a magyar földtulajdonosi struktúrát.	✓
17.	Az építőipart segítő országos energiahatékonysági program	Az egykori Nemzeti Fejlesztési Minisztérium megbízásából épületenergetikai nyilvántartó rendszert dolgoztak ki annak érdekében, hogy a központi kormányzati épületekre vonatkozó épületenergetikai adatokat közzé lehessen tenni. A Magyar Fejlesztési Bank Lakossági Energiahatékonysági Hitelprogramot hirdetett.	✓

18.	Hungarikumok védelme az élelmiszeriparban	Elfogadták a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvényt.	✓
19.	Hatékonyabb élelmiszerbiztonság és -egészségügy	A 22/2012 (II. 29.) Kormányrendelettel jött létre a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH). A Hivatalon belül működik a Kiemelt Ügyek Igazgatósága, – az ügynevezett „élelmiszer-kommandó.” A 2013-ban megjelent Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégia 2013-2022 két fő pillére az élelmiszerlánc-biztonság javítása érdekében a társadalmi tudásmenedzsment kiépítése, valamint a hatékony hatósági kockázatsökkentés.	✓
20.	Az ország GMO-mentes állapotának fenntartása	Az Alaptörvény XX. cikke tartalmazza a genetikailag módosított mezőgazdaság tilalmát.	✓
21.	Önkéntes beszerzési, termelési, feldolgozási és értékesítési társulások támogatása	A 2014-2020-as vidékfejlesztési programban a kormány külön tematikus alprogramot szánt a rövid ellátási láncok fejlesztésére huszonhat milliárd forint értékben.	✓
22.	A falusi turizmus támogatása	A kormány által kidolgozott Nemzeti Vidékstratégia 2012–2020 egyik stratégiai célként jelölte meg a vidéki turizmust és a falusi vendéglátást. A turizmus hosszútávú 2014–2024-es időszakra vonatkozó stratégiai koncepciójának társadalmi egyeztetése is lezajlott. A Magyar Falu Program 150 milliárd forintos támogatást kapott, amelyből a közszolgáltatások színvonalának emelését és a falusi életminőség javítását támogatják.	✓
23.	A közbeszerzéseknél a magyar cégek aránya érje el a 70 százalékot	A 2015-ben elfogadott új közbeszerzési törvénynek már preambulumban is egyik alapvető célkitűzésként szerepel a kis- és középvállalkozások közbeszerzési eljárásokban való részvételének egyszerűsítése, elősegítése. Megjelent az ún. normatív alkalmasságot és az ún. műszaki egyenértékűség elvét. 2020-ban 100 közbeszerzési eljárásból 87-et, 100 forintból 59-et magyar kkv-k nyertek el.	✓
24.	A zöld közbeszerzés támogatása	A jogszabályi környezet a 2012. évtől kezdődően teszi lehetővé a zöld és szociális szempontokat tartalmazó eljárások adatainak gyűjtését. A Közbeszerzési Hatóság adatai szerint Magyarországon a zöld közbeszerzési eljárások száma és értéke emelkedik, 2016-ban 613 zöld szempontokat is tartalmazó közbeszerzést folytattak le 43 milliárd forint értékben, 2017-ben 831-et 102,87 milliárd forint értékben, 2018-ban pedig 1080 ilyen közbeszerzés volt 136,8 milliárd forint értékben.	✓
25.	Belföldi piacvédelem versenyfelügyelettel fogyasztóvédelemmel	Szigorodtak a fogyasztóvédelmi szabályok, amelyek elsősorban a kiskereskedőkre vonatkoznak. Új lehetőségek a szavatossági és jótállási igények érvényesítésére. Szigorúbb minőségi előírások vonatkoznak a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság 13/2011. számú rendelete alapján az elektronikus hírközlési szolgáltatókra.	✓
26.	Duális szakképzési rendszer	Magyarországon 2011 óta zajlik a szakképzés megújítása. A Nemzetgazdasági Minisztérium által jegyzett Koncepció a szakképzési rendszer átalakítására, a gazdasági igényekkel való összehangolására című anyag vázolta fel. A szakképzés és az azon belül folyó szakmai gyakorlat kereteit a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény határozza meg. 2020 szeptemberétől felmenő rendszerben ösztöndíj minden, ágazati alapoktatásban és szakirányú oktatásban, szakképző intézményben részt vevő tanulóknak jár, amelyet a duális képzésben munkabér vált fel.	✓

27.	A településeken keletkezett források állami elvonásának csökkentése	A Kormány önkormányzati rendszermegújító programjának eredményeként, az állam és önkormányzatok közötti feladatok újraelosztásával 2012-től csökkentek a megyei, majd 2013-tól a települési feladatok és az ehhez juttatandó támogatási források. Megtörtént ezzel párhuzamosan az önkormányzati adósságok rendezése 2011. és 2014., a települési önkormányzatok 2015. január elsejétől a korábbi helyi adókon kívül újabb adót vezethetnek be.	✓
28.	Energiahatékonysági program önkormányzatokkal együttműködve	2011-ben a kormány átszervezte a lakásfelújítási programot, a panelépületek felújításának támogatását az Új Széchenyi Terv Zöld Beruházási Rendszer nevű alprogramja vette át, majd 2014-ben a harmadik panelprogramot is elindították, melynek célja 2020-ig 380 ezer lakás felújítása mintegy 500 milliárd forintból. 2019 végéig mintegy 250-300 ezret újítottak fel.	✓
29.	Megújuló energiabefektetések támogatása	A kkv-k saját energiafogyasztásának részleges vagy teljes kiváltását lehetővé tévő napelemes beruházások támogatására a kormány 32 milliárd forintot biztosít a Klíma- és természetvédelmi akciótervben.	✓
30.	Közmunkával új érték teremtése	A 2011-ben kezdődő közfoglalkoztatási rendszer részeként a járási programok a hátrányos helyzetű települések értékteremtő programjainak.	✓
31.	Földrajzi helyzetünk kihasználásával működő tranzitgazdaság kiépítése, gyógyvízkinés hasznosítása	A 2016-os Irinyi Terv tartalmazta az egészségturizmus fejlesztésének koncepcióját. A KSH adatai alapján 2017-ben 1 047 000, 2018-ban 1 216 000, 2019-ben pedig már 1 970 000 napot töltöttek Magyarországon egészségügyi ellátás céljából. A hazai gyógyászat nemzetközi újraindításának és továbbfejlesztésének lehet motorja a 2020-ban létrejövő Egészségipari Innovációs Ügynökség is.	✓
32.	Keleti nyitás a gazdaságban	Magyarországra hozott beruházási érték mintegy 60 százaléka keletről érkezett, a 2019-ben létrehozott új munkahelyek 40 százalékát keleti vállalatok adták.	✓
ÖSSZESEN			31

6.2 Renddel kapcsolatos célkitűzések

Célkitűzések		Eredmények	
33.	Az elmúlt nyolc évben az adópénzekkel, az uniós forrásokkal és az állami gazdasági társaságok működésével kapcsolatos visszaélések feltárása	Budai Gyula egykori elszámoltatási biztos munkája során 1442 ügyben indult eljárás, 110 esetről készült nyilvános összegzés és 61 feljelentés született. Csaknem 100 milliárd forint került vissza az állami költségvetésbe.	✓
34.	Bevezetik a "három csapás" törvényt	2010 július óta hatályban van.	✓
35.	A büntetési tételek növelésével, illetve az életfogytig tartó szabadságvesztés többszöri alkalmazásával növelik a polgárok, különösen pedig a közfeladatot ellátók, az idősek és a gyermekek védelmét	2012-ben fogadták el az új büntető törvénykönyvet, szigorítottak egyes büntetőtételeket és új büntetési nemeket vezettek be, a korábbinál szélesebb lett a jogos védelem lehetősége, szigorúbb büntetés vonatkozik a közfeladatot ellátók elleni erőszak elkövetőire is.	✓
36.	Rendőrok cselekvési lehetőségének bővítése, a törvényes erőszak állami monopóliumának helyreállítása	A KSH felmérése szerint a lakosság biztonságérzete folyamatosan javul. Az „egyenruhás bűnözés” büntethetőségét már 2011-ben lehetővé tették.	✓

37.	A rendőrség személyi állományának 3500 fővel történő növelése	2010-ben 33450 fő, 2018-ban 39813 fő teljesített szolgálatot.	✓
38.	Biztonságot jelentő fizetés biztosítása a rendőrök számára	2015-ben új rendvédelmi illetményrendszert vezettek be. Az új rendvédelmi életpálya 2015 nyarán 30 százalékos illetményemeléssel indult, az év végén bruttó félmillió forint juttatást is fizettek.	✓
39.	A rendőri jelenlét biztosítása minden magyar településen	A létszámbővítés biztosította, hogy Magyarország minden települése körzeti megbízotti körzettel lefedett, és rendőr biztosítja a közrendet és a közbiztonságot.	✓
40.	Az áldozatok hatékonyabb törvényi védelme	A 2013-ban hatályba lépő új Btk. szigorította a feltételes szabadságra bocsátást, többek között kizárja ennek lehetőségéből azokat a többszörös visszaesőket, akiknek a szabadságvesztés büntetését fegyház fokozatban kell végrehajtani.	✓
41.	A bírósági eljárások gyorsítása anyagi és személyi feltételeinek megteremtése	2016-tól lehetőség van kifogás benyújtására, ha a bíróság elmulasztotta a perek ésszerű időn belül történő befejezésére irányuló kötelezettségét. Az Országos Bírósági Hivatal Digitális Bíróság projektjének keretében Magyarországon 2018-ra megvalósult a teljes körű e-ügyintézés bevezetése. A 21 helyett mindössze 9 oldalas nyomtatványok szükségesek a polgári eljáráshoz.	✓
ÖSSZESEN			9

6.3 Egészségüggyel kapcsolatos célkitűzések

Célkitűzések		Eredmények	
42.	Földrajzi területek egészségügyi szükségletének meghatározása, ehhez kapacitás és forrás biztosítása	1798/2019-es kormányhatározat 2-4. pontjaiban kérte fel a kormány az emberi erőforrások miniszterét a vonatkozó feladatok előkészítésére	
43.	Különböző ellátási szintek egyértelmű meghatározása	A területi ellátási kötelezettség rendszerének finomítása	
44.	Várólisták hosszának csökkentése legalább felére	2012-től 2020-ig 32 milliárd forint a listák csökkentésére, 70 ezerről 30 ezer alá csökkent a várakozó betegek száma	✓
45.	A családorvosi praxisok finanszírozásának javítása, reálértékének megőrzése	Évek óta nő a praxistámogatás, 2010 óta több, mint 70 százalékkal, mitöbb kezdetét vette a praxisközösségek működése is.	✓
46.	Fiatal orvosok praxishoz jutásának támogatása	Szolgálati lakásokkal (Magyar Falu Program), illetve kamatmentes praxisvásárlási programmal támogatják a fiatal orvosok praxishoz jutását	✓
47.	Az alapellátás adminisztrációs terheinek csökkentése	2011 óta online módon jelenthetnek az alapellátó praxisok a NEAK felé, illetve működik az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér is, ahol többek között lekérdezhető a felírt recept, felkereshetők saját egészségügyi dokumentumok, eBeutalók, illetve eseménykatalógus érhető el az ellátásokról.	✓
48.	Stratégiai szerep a szakellátás számára	Az adósságrendezés kapcsán bevonták a szakmákat	✓

49.	Gondozói hálózat szerepének újragondolása, néhol megerősítése	2011-ben új finanszírozási rendszert vezettek be. Megduplázták a gondozók létszámát, átalakították a szociális közszolgáltatások rendszerét, megszűntek a gondozottakra fordítható korábbi időkeretkorlátok.	✓
50.	Kórházi adósságállomány rendezése	Évente rendezésre kerül, részleges adósságrendezés és teljesítményalapú adósságrendezés történik, folynak a tárgyalások a Pénzügyminisztérium az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a kórházak és a beszállítók között.	✓
51.	A mentők az ország minden pontját 15 percen belül elérik	2019-ben prioritás I. esetekben indulástól számítva az esetek 82 százalékában kiérték a mentést végző egységek, míg ugyanez az arány 2017-ben még csupán 70% volt. Ugyanakkor a hívástól számított kiérkezési idő eltérő eredményt mutat.	✓
52.	Mentőszolgálat eszközállományának cseréje	2014 és 2018 között 23 új mentőállomás, 2010 óta közel 600 új mentőautó beszerzése valósult meg	✓
53.	Az egészségügyi kiadások GDP arányos növelése	A vírusválság kezelése során ez a pont is megvalósul.	✓
54.	Egyszerűbb, kiszámíthatóbb, eredményorientált finanszírozás	1798/2019-es kormányhatározat 2-4. pontjaiban kérte fel a kormány az emberi erőforrások miniszterét a vonatkozó feladatok előkészítésére.	
55.	Az OEP és gyógyszergyártók között több évre szóló megállapodások	Számos céggel létrejött ilyen megállapodás, melynek eredményeképp számos gyógyszer ára csökkent	✓
56.	A gyártók marketingköltségeinek csökkentése	A kormány elfogadta a tárca akciótervét a gyógyszerkassza fenntarthatósága érdekében. Megszűnt az a gyakorlat, hogy „konferencia fedőnéven” luxusnyaralást szervezzenek a gyártók az orvosoknak.	✓
57.	A generikus program támogatása	Módosították az ártámogatási rendszert, árakat csökkentettek, generikus ösztönzőket vezettek be.	✓
58.	A patikaalapítás újraszabályozása, a kispatikák megtartása	Többségi gyógyszerészi tulajdonon alapuló gyógyszertár-működtetés és a kisforgalmú gyógyszertárak támogatása került bevezetésre.	✓
59.	Az ÁNTSZ korábbi feladatainak visszaállítása, hatósági jogosítványainak megerősítése	NNK átvette és ellátja az ÁNTSZ feladatait	✓
60.	A kamarák megerősítése	Visszaállították a kötelező kamarai tagságot	✓
61.	A Népegészségügyi Program megfelelő finanszírozásának törvényben garantálása	2011-ben bevezették a népegészségügyi termékadót népegészségügyi programok finanszírozásának javítása céljából.	✓
62.	Koncentrált fejlesztések a szív- és érrendszeri, ill. daganatos betegségek megelőzése érdekében	Szigorították a nemdohányzók védelméről szóló törvényt, prioritásként számos fejlesztés történt a kardiológia, az onkológia a traumatológia területén, átalakították a sürgősségi ellátást is	✓
63.	Életpályamodell kidolgozása	A bérfejlesztéssel együtt megvalósult az orvosi és a szakdolgozói életpályamodell is	✓
64.	Az egészségügyi oktatás új alapokra helyezése	Féléves társadalmi és szakmai egyeztetést követően elfogadták a Semmelweis Tervet	✓
65.	A rezidensképzés újragondolása	2011-től Rezidens Támogatási Programot indítottak, 2015-ben pedig átalakult a szakorvosképzés rendszere.	✓

66.	A hálapénzrendszer felszámolása, a szellemi szabadfoglalkozású státusz megteremtése	A szellemi szabadfoglalkozású státusz létrejött, ugyanakkor a hálapénz ellen folytatott küzdelem még nem zárult le sikeresen.	
67.	A szakellátásban a szakdolgozói kompetenciák növelése	A szakdolgozókat egyetemeken képzik	✓
68.	Méltó bérezés	Fokozatos béremelések zajlanak, 2018 és 2022 között összesen 72 százalékos szakdolgozói béremelést terveznek	✓
		ÖSSZESEN	23

6.4 A szociális biztonsággal kapcsolatos célkitűzések

Célkitűzések		Eredmények (2020-ig)	
69.	Új megállapodás a szociális szolgáltatásokat végzőkkel, jogbiztonság a terület számára, a tevékenység díjazása	Az elmúlt tíz évben megduplázódott a szociális szférában dolgozók bére.	✓
70.	A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása	A bölcsődék száma 2010-ben 668, 2018-ban 765 volt, a férőhelyek száma pedig a 2010-es 32516-ról 2018-ra 40648-ra emelkedett. 2010 óta több mint háromszorosára emelték a gyermekétkeztetésre fordított támogatást. Több mint félmillió óvodás és iskolás gyermek étkezik ingyen vagy kedvezményesen.	✓
71.	A részmunkaidős és atipikus foglalkoztatás ösztönzése, a gyermeknevelés és a munka összeegyeztethetősége érdekében	A 2014-től létező Gyed extra a kisgyerekes nők munkavállalásának fontos ösztönzője. Jelentősen kiszélesedett a gyermekvédelmi ellátás igénybevételi jogosultsága.	✓
72.	A nyugdíjak vásárlóértékének megőrzése	Az öregség után járó társadalmi juttatások egy főre jutó értéke vásárlóerő-egység alapján 10 százalékkal növekedett.	✓
73.	Személyre szabott szolgáltatások az idősellátó otthonokban	2016-ban került be új szolgáltatásként a szakápolási központ, miután az idősek otthonában ellátottak nagy része valójában szakápolást igényel.	✓
74.	A magánnyugdíj-pénztári megtakarítások veszélybe kerülésének megakadályozása	A kormány ösztönözte a magánnyugdíj-pénztári tagok visszalépését az állami nyugdíjrendszerbe, mivel túlságosan költségesnek és kevésbé hatékonyak ítélte az 1997-es nyugdíjreformmal létrehozott második nyugdíjpillért. Az intézkedés révén stabilizálódhat a magyar nyugdíjrendszer.	✓

75.	A fogyatékos személyek számára általános hozzáférés a közszolgáltatásokhoz	A 2013. évi LXII. Törvény alapján a fogyatékos személyek számára - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. Az Országos Fogyatékosügyi Tanács részt vesz az Országos Fogyatékosügyi Program előkészítésében, és figyelemmel kíséri annak végrehajtását. 2015 áprilisában fogadta el az Országgyűlés a 2015-2025. évekre vonatkozó Országos Fogyatékosügyi Programról szóló határozatot.	✓
76.	Erőforrások és konkrét feladatok a civil szervezeteknek	Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. Törvény szabályozza, hogy a Nemzeti Együttműködési Alap milyen célokra biztosít forrást biztosít a civil szervezetek számára.	✓
77.	Elsőbbség a hazai előállítású gyógyászati segédeszközöknek	A kormány 2010 óta 68 százalékkal emelte a gyógyászati segédeszközök támogatásának költségvetési keretét, a 2010-es 44 milliárd forint helyett 2019-ben 70 milliárd forint volt ez az összeg.	✓
78.	Szociális ellátórendszerek adminisztratív terheinek a mérséklése	A 2010. évi LXXXIX. és CLXXI. törvények egyes területeken csökkentették a szektor adminisztrációs terheit. A közgyógyellátottaknak fele olyan gyakran kell igazolniuk jogosultságukat, a megváltozott munkaképességűek vagy a súlyosan beteg gyermekeket nevelők esetében pedig megszűnt az ötévenkénti kötelező felülvizsgálat, ha a betegségben nem várható javulás.	✓
79.	A cigányság felzárkóztatását célzó pénzek átlátható felhasználása	2010-et követően is tártak fel gyanús eseteket, amelyekben az ÁSZ szigorú ellenőrzéseket folytat. A társadalmi felzárkózás a Belügyminisztériumhoz került át.	✓
80.	A hitel- és lakbéradósok fedél alatt tartása	A devizaalapú hitelezést 2010-ben megszüntették. Létrehozták a Nemzeti Eszközkezelő-programot, amely 7 év alatt 36 ezer családot mentett meg. 2015-re megtörtént mind a devizaalapú fogyasztói jelzáloghitel-szerződések, mind a nem jelzálog fogyasztói hitelek forintra váltása történt meg.	✓
81.	Az adományok adómentességének visszaállítása	A 2010. évi LIII. törvény áfa-mentességet biztosított a közcélú adományoknak.	✓
82.	Monitoringrendszer a fejlődési zavarokkal küzdő gyermekeknek	Minden megyében elindult az iskola- és óvodapszichológiai ellátás, valamint a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása.	✓
83.	A mindennapos testnevelés bevezetése	2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről előírja a mindennapos testnevelést.	✓
		ÖSSZESEN	15

6.5 A demokratikus normákkal kapcsolatos célkitűzések

Célkitűzések		Eredmények (2020-ig)	
84.	Az igazságszolgáltatás függetlenségének biztosítása	Az ítélkezés szakmai felügyelete és a központi igazgatás elvált egymástól. Az ítélkezés egységességének és szakmai színvonalának biztosítása a Kúria elnökének, a bíróságok központi igazgatása pedig az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnökének feladatkörébe került. A transzparencia jegyében szabályozták az OBH vezetői tisztségeinek pályáztatási rendszerét is. A bírósági rendszer átalakítása során a magyar kormány minden vitás kérdést lezárt a Velencei Bizottsággal és az Európai Bizottsággal.	✓
85.	Közérdekű adatok nyilvánossága	Az Alaptörvény szerint mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. A személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ellenőrzi.	✓
86.	Korrupció elleni kormányzati lépések	2011-ben közigazgatási és igazságügyi miniszter, a legfőbb ügyész, a Legfelsőbb Bíróság elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke közös nyilatkozatot írtak alá az általuk vezetett állami szervek korrupcióval szembeni ellenálló képességének erősítéséről, a kormány 2012-ben elfogadta közigazgatási korrupciómegelőzési programját, az összehangolt etikai szabályozás elősegítése érdekében Zöld Könyv készült az állami szerveknél érvényesítendő etikai követelményekről, a 2011-től a rendőrség részeként létrehozott Nemzeti Védelmi Szolgálat munkájának eredményeképpen sikerült olyan belső korrupciós hálózatokat megszüntetni a rendvédelmi, hivatásos állományon belül, amelyek korábban zavartalanul működtek.	✓
87.	A közvagyon védelme, felelős vagyongazdálkodás	A Nemzeti Vagyonkezelőt megerősítették, egységes hivatali rendszert alakítottak ki az állami vagyonnal való felelős gazdálkodás érdekében, amelyben önálló nemzeti vagyongazdálkodási szakpolitika zajlik.	✓
88.	A közszolgáltatások minőségének javítása	Az Európai Életminőség Felmérés 5 dimenziós közszolgáltatások minőségének felmérésére irányuló tanulmánya alapján 2012 és 2016 között minden érintett közszolgáltatás minőségének megítélése javult.	✓
89.	A szaktudás érvényesítése a közigazgatásban	A korábban megszüntetett közigazgatási alapvizsgát visszaállították az egységes szakmai tudás és kompetenciák mérésének ellenőrzésére. Létrehozták a Magyar Közigazgatási Intézetet és Nemzeti Közszolgálati Egyetemet.	✓
90.	Az elhivatottság erősítése a közigazgatásban	A közigazgatási szféra népszerűsítésére Kormányzati Karrier Expókat szerveztek, létrehozták a Magyar Közigazgatási Ösztöndíj-Programot. Új közszolgálati életpálya-modellt és javadalmazási rendszert alakítottak ki. (Magyary-Program).	✓
91.	A jogállamiság biztosítékainak megerősítése	Megszüntették a titkosszolgálatok politikai célú felhasználását, helyreállították a gazdasági adatok megbízhatóságát és a rendfenntartás állami monopóliumát.	✓
92.	A választópolgárok szélesebb körű bevonása a döntéshozatalba	2020-ban a nyolcadik nemzeti konzultációt hirdette meg a kormány.	✓
			ÖSSZESEN
			9